

AFSNIT G

OFFENTLIGE BYGNINGER OG ANLÆG

<u>Skoler</u>	side	1
<u>Større samlingslokaler</u>	side	2
<u>Biblioteker</u>	side	2
<u>Kirker</u>	side	2
Lokaler til kommunal administration ..	side	3
Børneinstitutioner	side	3
Teknisk skole	side	3
Kirkegårde	side	3

Offentlige bygninger og anlæg.

Det i afsnit D opstillede forslag til en kvarterfordeling og et skøn over en fremtidig befolknings placering skulle give et rimeligt grundlag for en placering af offentlige, halvt offentlige bygninger og større private institutioner.

Skoler.

I den centrale del af Esbjerg er det vanskeligt at skaffe et tilstrækkeligt antal skoler i forhold til beboerantallet. Især er det vanskeligt at skaffe areal nok til lege- og boldpladser. Man har nu valgt at placere en ny skole ved Graa-dybet. Man kan der få tilstrækkeligt med åben plads, men prisen er en lang skoleafstand. I stedet for at ligge midt i det kvarter, den skal betjene, kommer den til at ligge helt uden for den bymæssige bebyggelse. Det kan vel forsvares for de noget større børn, men må anses for uheldigt for de mindre. Som befolkningskortet viser, er der en særlig stor koncentra-tion af beboelse ud for trafikhavnen. Man bør have det for øje, at man så nær som muligt det tæt befolkede kvarter bør have en småbørnsskole f.eks. på Bøtters Tømmerplads.

I det hele ligger de eksisterende og planlagte skoler ikke særligt godt for deres oplande. Regner man med en bykerne med ca. 35.000 indbyggere, vil den nogenlunde kunne betjenes af de eksisterende skoler plus en ny skole ved Graadybet og en ekstra småbørnsskole, selvom flere af skolerne ligger me-get trangt.

Der er foreslået placering af en skole med sportsplads lige øst for Stormgade. Denne skole vil blive centraltbeliggende i kvarteret. Boldesager skole ligger i den sydøstlige udkant og vil nærmest komme til at betjene kvarteret udenfor området.

Rørkjær-Gammelby området har allerede to skoler i henholds-vis Rørkjær og Gammelby. Den første ligger naturligt og rig-tigt i sit opland. Med en fremtidig udvikling af hele om-rådet vil det næppe være muligt at betjene det helt blot ved en udvidelse af Gammelby-Skole. Det var bedre, om den-ne ældre skole med tiden kunne blive en god småbørnsskole for sit snævrere opland, og at der, hvis området blev helt udbygget, kom en moderne skole med de dertil hørende sports-pladser i forbindelse med et nyt grønt område.

Jerneområdet skulle, når det var helt udbygget, have to store skoler foruden den nuværende Jerne Skole, der til sit nuværende elevtal har en meget passende størrelse og en god boldplads. En udvidet Boldesager Skole vil - skønt belig-gende uden for området - tage en stor del af børnene fra dette. Men en mulig fremtidig større befolkningstilvækst mod nord vil nødvendiggøre et par skoler til et elevtal omtrent svarende til en tiendedel af den nye befolknings.

Endelig vil en i en fjernere fremtid kommende udvikling af Veldbæk-området, der nu kun har en landsbyskole, nødvendig-gøre en centralt beliggende større skole i dette område.

Større samlingslokaler.

Da skolerne i Esbjerg på grund af de allerede trufne dispositioner i flere tilfælde ikke kan komme til at ligge så centralt for de enkelte byområder, vil det også i nogen grad svække deres betydning som kulturcentre. Men man må alligevel regne med, at de bliver de vigtigste offentlige bygninger i de ydre distrikter, og at deres lokaler vil blive brugt også som forsamlingslokaler, til vælgermøder og ved andre anledninger, hvor borgerne samles. Hvis man ikke i skolerne får større samlingsrum i form af aulaer eller lignende, må man regne med, at der i hver bydel bør være et større forsamlingslokale. For bykernen bliver det administrationsbygningens hal, for Stormgadekvarteret bør man formentlig ved en skole vest for Stormgade kunne forene kravet om skole og forsamlingslokale. For Jerneområdet bør man reservere en plads i karréen vest for kirken. For Rørkjær-Gammelby området vil det være ønskeligt at få et samlingslokale i den østlige del, der føles beliggende så langt fra byen. Der findes et forsamlingshus ved Darumvej-Ingemanns Allé, men et større samlingslokale for en mulig ny bebyggelse i den nordøstlige del må man reservere plads til. Det kan eventuelt være en aula i en ny skole. En anden mulighed ligger i engang i fremtiden at opføre en bygning med et større forsamlingslokale i den gamle præstegårdshave, der tidligere har været stedet for store folkemøder.

Virkningen af biblioteker afhænger efter hidtidige erfaringer i høj grad af placeringen. Uden for en radius af ca. $1\frac{1}{2}$ km viser det sig, at lånerantallet holder sig temmelig konstant. Men så snart man placerer et bibliotek uden for en sådan afstand fra et eksisterende, vokser udlånene stærkt. Efter dette bør der være udlånsafdelinger i hver af de omtalte 4 yderbydele. De skal altså et godt stykke fra biblioteket i bykernen for at blive effektive. Med den anslåede befolkningstilvækst bør der være en i Stormgade-området, en i Jerne i nærheden af kirken, en i Strandvejsområdet og en i Veldbæk.

Kirker regner man med bør fordeles således, at der er en for hver 10.000 indbyggere. I den gamle landsby lagde man kirken højt med et tårn der kunne dominere hele den lave bebyggelse. I en by med højere huse kan kirken ikke vokse i forhold til dem. I et moderne samfund er kirken med menighedshus et kompleks, en form for kulturcentrum, der ikke behøver at dominere ved sine bygningers størrelse. Det er vigtigere at de frembyder ro og fred for sindet. Det er mindre naturligt, som man ofte gør, at lægge kirken på en trekantet grund ved en vejgaffel, hvor der er meget trafik. Man bør foretrække en regelmæssig grund, der kan give plads til et sluttet anlæg og helst også til en parkeringsplads. Det er altså ikke vigtigt at finde fremtrædende grunde. En kirke for vor tid som centrum for et levende menighedsliv kan udmærket placeres uden for den store trafik på en grund, der kan dannes ved sammenlægning af nogle almindelige regelmæssige parceller.

Sådanne kirkegrunde bør skaffes eller reserveres: en i Stormgadeområdet, en i Jerneområdet i en væsentlig afstand fra Jerne kirke, to i Rørkjær-Gammelby-området.

Hvis Esbjerg får den forventede stærke vækst, vil der blive stillet store krav til lokaler til kommunal administration, og alle dertil hørende kontorer. Som allerede omtalt under afsnit D skulle man kunne tilfredsstille disse krav til en ny administrationsbygning ved torvet og derved bevare dette som det naturlige bycentrum. Andre offentlige og halvoftentlige bygninger skulle, hvis væksten bliver tilstrækkelig stor, og banen, som foreslået, bliver flyttet, placeres på det nuværende baneterræn. Syd for dette får man den kommende banegårdsplads med rutebilstation mod vest og posthus mod øst.

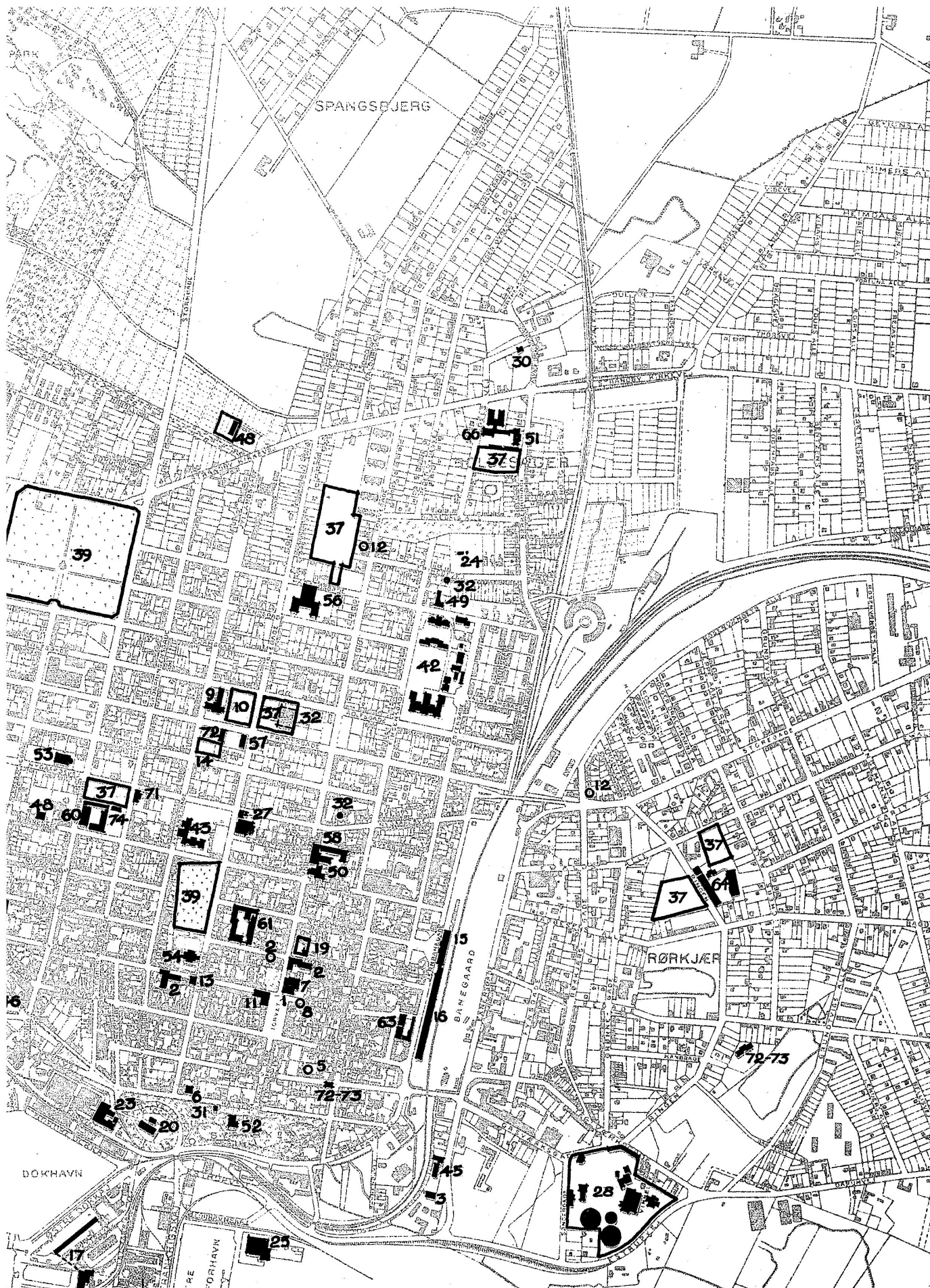
De ydre bydele må foruden de omtalte skoler og bygninger med forsamlingslokaler have krav på børneinstitutioner. Formentlig vil deres antal vokse i fremtiden. Der må være børnestationer for lægeundersøgelse, og de kan naturligt placeres i tilknytning til de større skoler. Med hensyn til børnehaver er det vanskeligt at sætte bestemte tal op. Behovet er stort, men omkostningerne er også store. For at mødrene ikke skal have for lang afstand, ville det være bedst, hvis der var en børnehave for hver ca. 2.000 indbygger. Der viser sig at være mest brug for børnehaver, hvor man har flest etagelejligheder.

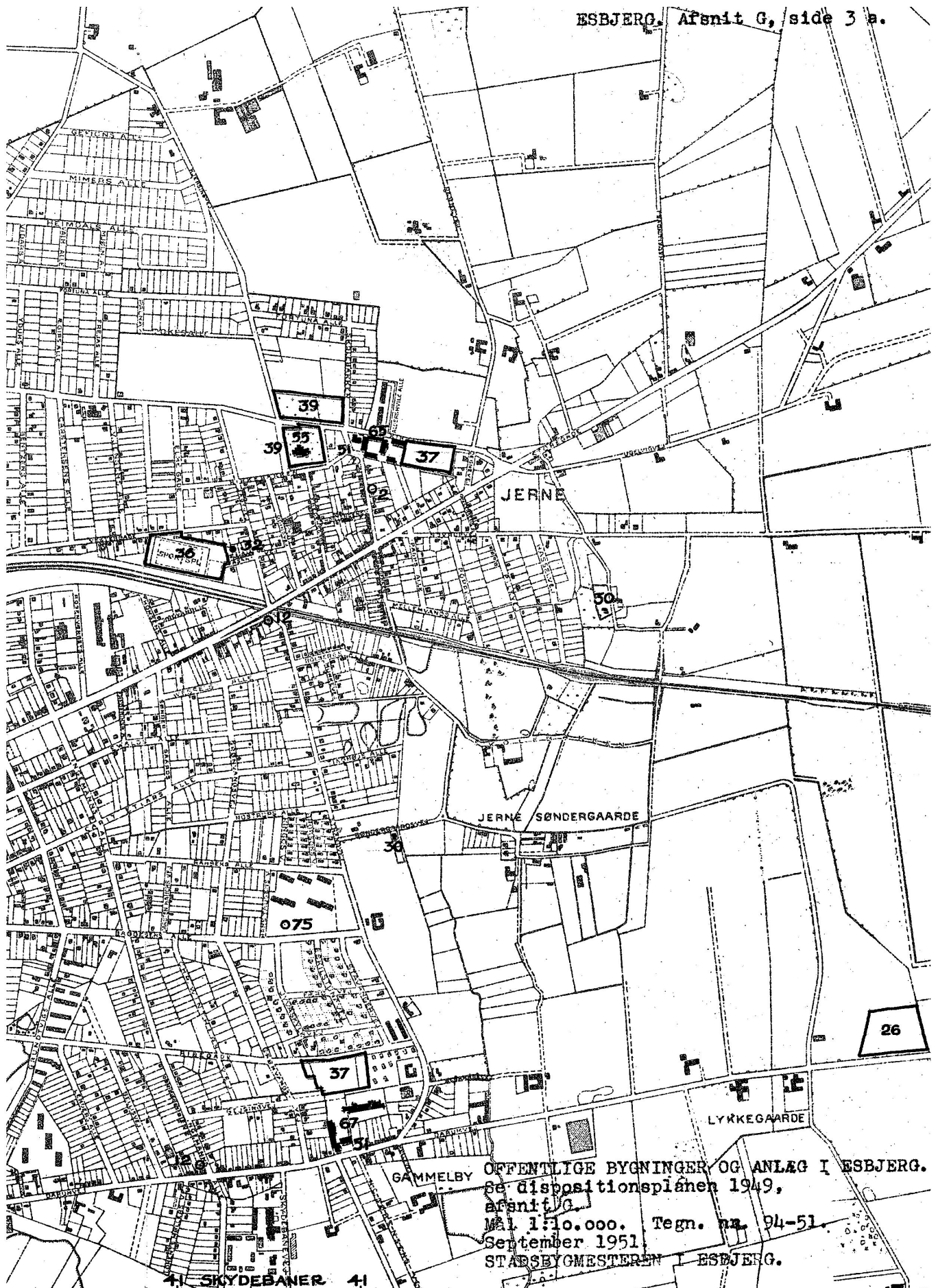
Teknisk skole i Torvegade har trange forhold, og en udvidelse af den tekniske undervisning bør væsentlig ske ved en ny skolebygning i Jerne eller i Rørkjær-Gammelby-området.

Arealkrav til kirkegårde er i vore dage i aftagende, efterhånden som ligbrændingen vinder frem og derfor også meget vanskelig at bestemme. Der er forudsat en betydelig udvidelse af Jerne kirkegård, der formentlig vil dække et behov for de østlige bydele. Nye kirkegårde bør ligge i byens periferi, gerne helt ude i landlege områder, således som man allerede nu har en gravlund vest for byen.

1. Rådhus	40. Militærlejr
2. Kommunal administration	41. Skydebaner
3. Levnedsmiddelkontrol.	
	42. Centralsygehus
4. Amtsarbejdsanvisning	43. Sct. Josephs hospital
5. Amtsligningsinspektør	44. Alderdomshjem
6. Dommerkontor	45. Arbejdsanstalt
7. Politistation	46. Badeanstalt
8. Politikontor	47. 4.maj kollegium
9. Arresthus	48. Børnehjem
10. Projekt. politigård	49. Externatskole
	50. Centralbibliotek
11. Postkontor, rigstelefon	51. Biblioteksfilialer
12. Postindleveringssteder	52. Museum
13. Telefonkontor	
14. Evt. nyt telefonhus	53. Zions kirke
15. Banegård	54. Vor Frelser kirke
16. Godsindleveringssteder	55. Jerne kirke
17. Havnestation	
18. Færgestation	56. Statsskole
19. Rutebilstation	57. Handelsskole
20. Havnevæsenet	58. Teknisk skole
21. Havnevagt	59. Fiskerhøjskole
22. Fiskerikontrol	
23. Toldkammer	60. Stormgades skole (kommunal)
24. Radiofonistation	61. Danmarksgades skole "
	62. Vestre skole "
25. Vestkraft elcentral og fjernv.	63. Østre skole "
26. Hovedtransformatorstation	64. Rørkjær skole "
27. Elværk	65. Jerne skole "
28. Gasværk	66. Boldesager skole "
29. Esbjerg vandværk	67. Gammelby skole "
30. Private vandværker	68. Projekteret skole "
31. Vandtårn	69. Grådybets skolepav. (komm. småbørnsskole)
32. Vandbeholdere	
33. Renovationsanlæg	70. C.Adelersgades skolepav. (komm. småbørnsskole)
	71. Forældreskolen (privat)
34. Stadion	
35. Cyklebane	72. Børnehaver
36. Fodboldbaner	73. Vuggestuer
37. Skolesportspladser	74. Fritidshjem
38. Badmintonhal	75. Projekteret fritidshjem
39. Kirkegårde	

OFFENTLIGE BYGNINGER OG ANLÆG I ESBJERG.
 Se dispositionsplanen 1949,
 afsnit G.
 Mål 1:10.000. Tegn. nr. 94-51.
 September 1951.
 STADSBYGMESTEREN I ESBJERG.